

Raskaudenkeskeytys, yli 12 raskausviikkoa

Yli 12 viikkoa kestäneessä raskaudessa keskeytys tapahtuu aina lääkkeellisesti sairaalassa. Keskeytys tapahtuu ottamalla kahta eri lääkettä, jotka aiheuttavat kohdun supistelun, jolloin raskaus keskeytyy.

Raskauden keskeyttämisen hakeminen

Raskauden keskeyttämistä varten **tarvitset lähetteen (AB1-lomake)**, jonka saat perusterveydenhuollosta tai yksityislääkäriltä. Lähetteen saatuasi sinun tulee varata aika naistentautien poliklinikalle.

Naistentautien poliklinikkakäynti

Tuo AB1-lomake mukanaesi vastaanotolle, jossa varmistetaan raskauden kesto gynekologisella tutkimuksella ja ultraäänitutkimuksella emättimen kautta. Lisäksi selvitetään veriryhmäsi ja otetaan tarvittaessa klamydia- ja tippurinäyte.

Kun raskaus on kestänyt yli 12 viikkoa, keskeyttämistä varten **tarvitaan Sosiaali- ja terveystieteiden valvontaviranomaisen Valviran lupa**.

- Jos haet raskaudenkeskeytystä sosiaalisin syin, tulee sinun täyttää yhdessä hoitavan henkilökunnan kanssa AB2-lomake, johon kirjataan henkilökohtaiset syyt keskeyttämiseen. Raskaudenkeskeytys sosiaalisin syin tulee tapahtua ennen 20 raskausviikkoa.
- Kun raskaus keskeytetään sikiön vakavan sairauden tai epämuodostuman vuoksi, hoitava yksikkö täyttää Valviran lomakkeen, jonka sinä hakijana allekirjoitat. Sikiöperäisestä syystä tehtävä raskauden keskeytys tulee tapahtua viimeistään ennen 24 raskausviikkoa.

Kun lupa raskaudenkeskeytykseen Valvirasta on saatu, aloitetaan raskaudenkeskeytys antamalla **ensimmäinen keskeytyslääke (Mifegyne®) poliklinikalla**. Lääke **valmistelee kahden päivän päästä tapahtuvaa kohdun tyhjentyä**. Raskaudenkeskeytystä ei voi enää perua tämän jälkeen, koska lääke saattaa lisätä sikiövaurioiden mahdollisuutta. Mikäli **oksennat 2 tunnin kuluessa** lääkkeen ottamisesta, osa lääkkeistä voi jäädä imeytymättä. Ota tällöin yhteys hoitavaan sairaalaan uuden lääkkeen saamiseksi.

Jos olet veriryhmältäsi Rh-negatiivinen, saat Anti-D-immunoglobuliinipistoksen, jolla estetään mahdollinen vasta-aineiden muodostuminen vereen seuraavissa raskauksissa.

Raskaudenkeskeytyksen toteutus osastolla

Täytettävä kohta: **Hoidon toteuttamispäivä**_____

Ennen sairaalaan tuloa voit syödä kevyen aamupalan kotona, mutta sairaalaan saapumisen jälkeen sinun tulee olla syömättä ja juomatta. Tarvittaessa sinulle voidaan laittaa suonikanyyli nestehoitoa ja kipulääkitystä varten. Kaikki korut, lävistyskorut mukaan lukien, kannattaa poistaa jo kotona. Osastolle on suositeltavaa pyytää yksi tukihenkilö mukaan keskeytyspäivän ajaksi.

Ennen keskeytyslääkkeiden aloittamista sinulle voidaan antaa peräruiske suolen toimittamiseksi. **Keskeytyslääkkeen aloitusannos** (Cytotec® 4 tablettia) laitetaan emättimeen. Lääkeannos uusitaan 2 tablettia kerrallaan aina 3 tunnin välein, **kunnes raskaus keskeytyy**. Lääkkeen vaikutuksesta kohtu alkaa supistella ja kohdunsuu avautuu siten, että raskaus keskeytyy ja syntyy alakautta. Kohdun supistuskipu tuntuu aluksi lievempänä voimistuen vähitellen. Kipulääkettä annetaan sinulle jo ennen ensimmäistä Cytotec® -annosta ja sen jälkeen aina tarvittaessa.

Mikäli raskauden keskeydyttyä vuoto on runsasta tai istukka ei synny kokonaisena, kohtu tyhjennetään tarvittaessa kirurgisesti nukutuksessa. Nukutuksen jälkeen kotiutuessa tarvitset oman turvallisuutesi vuoksi aikuisen tukihenkilön seuraavaan aamuun asti.

Jos raskaus keskeytyy ensimmäisenä hoitopäivänä ja vointisi on hyvä, voit kotiutua jo samana päivänä. Muussa tapauksessa sairaalahoito jatkuu, kunnes raskaus on keskeytynyt.

Keskeytyksen jälkeen

Keskeytyksen jälkeen sinun tulee levätä ja välttää fyysistä rasitusta muutaman päivän ajan. Jälkihoitona voidaan sinulle antaa kohdun supistumista edistävää lääkettä sekä maidon erittymistä estävää lääkitystä.

Kipu voi jatkua kuukautiskivun kaltaisena muutamia päiviä, ota tarvittaessa apteekista ilman reseptiä saatavia kipulääkkeitä.

Jälkivuoto saattaa jatkua 3-4 viikkoa. **Vuodon aikana välttä** yhdyntöjä, tamponien/kuukupin käyttöä, uimista sekä ammekylpyjä **tulehdusriskin vuoksi**. Seuraava kuukautisvuoto tulee yleensä 4-7 viikon kuluttua. Kuukautiset voivat silloin olla aiemmasta poikkeavat. Ehkäisyn aloittamisesta on huolehdittava heti raskaudenkeskeytyksen jälkeen, mikäli uuden raskauden alkaminen ei ole toivottavaa.

Sairausloman pituus on yksilöllinen, yleensä 2-5 päivää. Rutiininomaista jälkitarkastusta ei tarvita. Mikäli raskaus on keskeytetty sikiöperäisestä syystä, annetaan sinulle jälkitarkastusaika äitiyspoliklinikalle ja tarvittaessa genetiikan poliklinikalle.

Mahdolliset ongelmat

Ota yhteys hoitavaan sairaalaan jos raskaudenkeskeytyksen jälkeen ilmaantuu runsasta vuotoa, alavatsakipuja, lämmönnousua tai jälkivuoto muuttuu pahanhajuiseksi.

Sinun on mahdollista saada **tukea antavaa keskusteluapua kriisityöntekijöiltämme**. Käytävissä on sairaalapappi tai Naistenklinikan psykiatrinen sairaanhoitaja. Sairaalapapin antama tukikeskustelu ei edellytä kuulumista mihinkään uskontokuntaan. Kriisityöntekijöiden antama tuki lähtee aina sinun tarpeistasi. Aika voidaan varata poliklinikkakäynnillä tai osastolla tai voit itse ottaa heihin yhteyttä myöhemmin.

Naistenklinikalla sekä Turussa että Salossa on myös **seksuaalineuvojan vastaanotto**, johon on mahdollista varata aika keskustelua varten yksin tai yhdessä kumppanin kanssa

Yhteystiedot

Neuvontaan ja hoitoon liittyvät asiat, yhteydenotot myös seksuaalineuvojalle ja sosiaalityöntekijälle.

Tyks Turku, kantasairaala, Naistentautien poliklinikka puhelin 02 313 1000

- Ajanvaraus, maanantai–perjantai kello 8.00–15.00
- Sairaanhoitaja, maanantai–perjantai kello 8.00–15.00

Päivystysasioissa iltaisin ja viikonloppuisin, Tyks Turku, puhelin 02 313 1000

Kriisityöntekijät Tyks Turku

Sairaalapappi puhelin 040 341 7355

- maanantai–perjantai kello 8.00–17.00
- sähköposti: hilkka.kakko-helle@tyks.fi tai hilkka.kakko-helle@evl.fi

Naistenklinikan psykiatrinen sairaanhoitaja puhelin 02 313 7679

Maanantai–perjantai kello 8.00–15.30. Jos et tavoita hoitajaa, soittaa hän sinulle myöhemmin